

Vrije Universiteit Brussel
Master in de onderwijskunde
(master)

7 juli 2008

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit	4
3	Werkwijze en verantwoording	5
3.1	Evaluatieorgaan en visitatiecommissie	5
3.2	Werkwijze	6
3.3	Domeinspecifiek referentiekader	6
3.4	Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	6
4	Opleiding	9
5	Beoordeling	10
5.1	Doelstellingen opleiding	10
5.2	Programma	11
5.3	Inzet personeel	13
5.4	Voorzieningen	14
5.5	Interne kwaliteitszorg	15
5.6	Resultaten	16
6	Oordelen visitatiecommissie	17
7	Oordelen NVAO	18
8	Wat betreft de door de instelling ingebrachte aanvullende stukken	19
9	Opmerkingen en bezwaren van instelling	20

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 5 december 2007 heeft de Vrije Universiteit Brussel bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de opleiding Master in de onderwijskunde (master), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door de VLIR. De aanvraag is ontvangen op 8 december 2007

Procedurele eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De visitatiecommissie heeft het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door het evaluatieorgaan;
- Het referentiekader gehanteerd door de visitatiecommissie bevat alle onderwerpen en facetten van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (accreditatiekader) inclusief een domeinspecifieke vertaling. De facetten worden wel in een afwijkende volgorde behandeld;
- De visitatiecommissie heeft de beslisregels beschreven in het accreditatiekader adequaat toegepast;
- De gevolgde procedure is in overeenstemming met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan of de erkenningsregeling van andere evaluatieorganen.

Inhoudelijke eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opleiding is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante opleidingen en zo mogelijk internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het relevante domein;
- In het visitatierapport vastgesteld door de visitatiecommissie, is voldoende gemotiveerd waarom de opleiding al dan niet aan de criteria van het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het visitatierapport behandelt minimaal de zes in het accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet is een oordeel gegeven op de vierpuntsschaal op basis waarvan per onderwerp een oordeel volgt. De oordelen zijn onderbouwd met feiten en analyses. Het visitatierapport wordt afgesloten met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- Het visitatierapport geeft inzicht in de kwaliteit van de visitatiecommissie. Het visitatierapport bevat informatie over de omvang en de samenstelling van de visitatiecommissie, en over haar onafhankelijkheid, deskundigheid en gezaghebbendheid.

2 Besluit

betreffende de accreditatie van de Master in de onderwijskunde (master) van de Vrije Universiteit Brussel.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master in de onderwijskunde (master) van de Vrije Universiteit Brussel goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen, georganiseerd te Brussel.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2008-2009 tot en met het einde van het academiejaar 2015-2016.

Den Haag, 7 juli 2008

Voor de NVAO,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Guy Aelterman', written over a horizontal line.

Guy Aelterman
(vicevoorzitter)

3 Werkwijze en verantwoording

Bij brief van 5 december 2007 heeft de Vrije Universiteit Brussel bij de NVAO een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Master in de onderwijskunde (master). De aanvraag is ontvangen op 8 december 2007.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft de Vrije Universiteit Brussel een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: VLIR.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005).

Bij brief van 17 april 2008 heeft de NVAO aan de Vrije Universiteit Brussel nadere informatie gevraagd over de toelatingsvoorwaarden en de inhoud van schakel- en voorbereidingsprogramma's. Op 22 mei 2008 heeft de NVAO deze informatie ontvangen en betrokken bij haar besluitvorming.

3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: VLIR

Visitatiecommissie:

- Voorzitter:
- Prof. dr. M. van der Kamp, hoogleraar Volwasseneneducatie, Rijksuniversiteit Groningen.
- Leden:
- Prof. dr. H. Baartman, bijzonder hoogleraar Orthopedagogiek, Vrije Universiteit Amsterdam;
- Prof. dr. G. Kanselaar, hoogleraar Onderwijskunde, Universiteit Utrecht, Wetenschappelijk directeur van het onderzoekscentrum ICO-ISOR;
- Prof. dr. J.J.H. Dekker, hoogleraar Historische pedagogiek, Geschiedenis van de opvoeding en zorg, Methoden en technieken van interpretatief en interventiegericht onderzoek, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. em. R. van den Berg, emeritus hoogleraar Onderwijskunde, Radboud Universiteit Nijmegen.

Dr. S. Van Luchene, stafmedewerker kwaliteitszorg verbonden aan het VLIR-secretariaat, trad op als secretaris van de commissie.

De Erkeningscommissie heeft op 13 september 2005 en 18 november 2005 bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

3.2 Werkwijze

Ter voorbereiding van de visitatie van de cluster "Pedagogische Wetenschappen – Sociale en Culturele Agogiek" werd aan de instelling gevraagd een zelfevaluatie rapport op stellen conform het visitatieprotocol van de VLIR.

Ook selecteerde elk commissielid twee eindverhandelingen.

De visitatiecommissie hield haar installatievergadering op 6 februari 2006. Tijdens die vergadering heeft de commissie onder andere een referentiekader geformuleerd.

Het locatiebezoek aan de Vrije Universiteit Brussel vond plaats van 19 tot 21 april 2006.

Aan het eind van dit bezoek werden heeft de voorzitter, na intern beraad van de commissie, de voorlopige bevindingen gepresenteerd.

De commissie heeft daarna haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen in een visitatierapport vastgelegd. De opleiding werd in de gelegenheid gesteld om op het concept van het rapport te reageren. De commissie heeft deze reacties voor zover zij zich hierin kon vinden in het rapport verwerkt.

Het definitieve rapport werd gepubliceerd in december 2006.

3.3 Domeinspecifiek referentiekader

Bij het opstellen van het referentiekader heeft de commissie zich gebaseerd op het referentiekader zoals gehanteerd in 1999 bij de onderwijsvisiteatie Pedagogische Wetenschappen – Sociale en Culturele Agogiek (VLIR, nov. 1999), het referentiekader dat in 2005 werd gehanteerd bij de Nederlandse visitatie agogische Wetenschappen (QANU, december 2005), de doelstellingen en eindtermen die de opleidingen in de zelfevaluatie rapporten voor hun eigen onderwijs hebben geformuleerd, het Vlaamse structuurdecreet (2003) en het toetsingskader van de NVAO waarin een aantal minimumeisen worden vooropgesteld die zijn gebaseerd op , de internationaal aanvaarde Dublin-descriptoren, alsook op de internationale eisen die worden gesteld aan de academische opleidingen in de Agogische Wetenschappen.

Het referentiekader werd voor het bezoek, maar na het inleveren van de zelfevaluatie, voorgelegd aan de opleidingen. Tijdens het locatiebezoek werd het referentiekader met de opleidingen bediscussieerd.

Het referentiekader is opgenomen in het visitatierapport (pp. 19-29).

3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het evaluatieorgaan heeft overtuigend aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;
- De commissie die de opleiding heeft beoordeeld bestond uit 5 leden. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder CV's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van

internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding. In de commissie participeren hoogleraren onderwijskunde, orthopedagogiek, volwasseneneducatie en historische pedagogiek.

- Er maakt geen student deel uit van de visitatiecommissie. In het woord vooraf van het visitatierapport schrijft de voorzitter van die commissie dat aanvankelijk de commissie ook twee studenten telde die door de Erkenningscommissie niet onafhankelijk genoeg werden bevonden, omdat zij betrokken waren geweest bij het opstellen van de zelfevaluatie-rapporten van hun eigen opleidingen. In een aanvullende nota, d.d. 11 februari 2007, beschrijft de voorzitter van de commissie hoe het studentenperspectief bij deze visitatie gewaarborgd werd. De NVAO beschouwt het niet meer tijdig kunnen inschakelen van een bereidwillige student ter vervanging van de gewraakte studenten als overmacht en neemt kennis van de wijze waarop het studentenoordeel tijdens de visitatie aan bod is kunnen komen.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- Het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- In het rapport verklaart de commissie dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was;
- Het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;
- De commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Daarbij is aangesloten bij:

- Internationale eisen die worden gesteld aan academische opleidingen in de agogische wetenschappen.
- kaders gehanteerd in eerdere visitatie;
- referentiekader aangereikt door opleiding, dat voldoende situering geeft van de opleiding in nationaal en/of internationaal verband en met betrekking tot de relevante beroepspraktijk;

Voorts komt de NVAO tot de volgende vaststellingen:

- De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de opleiding Master in de onderwijskunde (master) van de Vrije Universiteit Brussel is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure, en de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld.
- De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd in overeenstemming met het visitatieprotocol en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Voor de facetten geldt dat de analyses van de commissie duidelijk en consistent zijn, en ze leiden tot heldere conclusies. Op onderwerpniveau zijn de oordelen over de facetten op een juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies.

- De commissie heeft hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader vastgesteld.
- Het kwaliteitsoordeel bij de toetsing is - voor zover relevant - mede gebaseerd op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein.
- De commissie heeft zowel de driejarige licentie Pedagogische wetenschappen, zoals die bestond ten tijde van het visitatiebezoek, als de plannen voor de omgevormde tweejarige master in de onderwijskunde beoordeeld. Het oordeel over de nieuwe opleiding is mee gebaseerd op het oordeel over de toen bestaande (af te bouwen) opleiding
- De commissie heeft in haar advies een aantal kritische kanttekeningen opgenomen. De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding.
- De visitatiecommissie heeft in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport geformuleerd.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Opleiding

Beschrijving van de opleiding

- instelling: Vrije Universiteit Brussel
- aard instelling: ambtshalve geregistreeerde instelling
- vestiging(en): Brussel
- graad en de kwalificatie: Master in de onderwijskunde
- niveau en oriëntatie: master
- studieomvang: 120 studiepunten
- afstudeerrichtingen: geen
- onderwijstaal: Nederlands
- studiegebied: Psychologie en Pedagogische Wetenschappen
- aard van de aanvraag : accreditatie

5 Beoordeling

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- Het accreditatierapport bevat een beoordeling per onderwerp en per facet¹;
- De NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'²;
- Een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- De NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan³.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit. De NVAO ondersteunt de vraag van de commissie naar een verdere conceptuele reflectie in het kader van de ingrijpende heroriëntering en herprofilering van de opleiding.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit. De NVAO vraagt dat de opleiding verder werk maakt van het zoeken naar een eigen profiel, rekening houdend met de instromende studenten. Een behoefteanalyse in het werkveld en een internationale benchmarking zijn daarbij aangewezen instrumenten.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleiding:

De doelstellingen van zowel de uitdovende als de in opbouw verkerende opleiding zijn qua oriëntatie en niveau aan de in het referentiekader gestelde maat. De ingrijpende heroriëntering, die met realiteitszin en voortvarend werd aangepakt, noopt wel tot een duidelijker formuleren van een aan de vernieuwde masteropleiding gebonden sturend didactisch concept. In datzelfde kader moet ook uitvoeriger aan haar profilering worden gewerkt. Internationale benchmarking en een behoefteanalyse in het beroepenveld kunnen

¹ Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

² Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

³ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

helpen het profiel van de vernieuwde opleiding aan te scherpen en een efficiënte afstemming op de eisen van het afnemende veld waarop de nieuwe master zich richt te faciliteren. De constructief ingestelde vakgroep toonde zich daarbij bereid in deze richting verder te werken. Het academische gewicht van de doelstellingen en de gestelde eisen is voldoende, waarbij het schakel- en voorbereidingsprogramma (dat eventuele hiaten in het academisch kapitaal van de instroom kan opvangen) dit niveau ook dient te garanderen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: doelstellingen opleiding.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen als **voldoende**.

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.
De NVAO beveelt, in navolging van de commissie, de opleiding aan om de resultaten van een sterkere profilering van de opleiding te concretiseren in het programma.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport. De NVAO heeft bij haar overwegingen rekening gehouden met de aanvullende informatie die ze op 22 mei 2008 van de Vrije Universiteit Brussel ontvangen heeft. In die informatie toont aan dat de schakelprogramma's en voorbereidingsprogramma's van die aard zijn dat instromende studenten over de nodige voorkennis, in het bijzonder van academische vaardigheden, beschikken.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.
De NVAO vraagt dat de opleiding continu bewaakt dat het programma aansluit bij de kwalificaties van de instromende studenten, waarbij de schakel- en voorbereidings-

programma's op deze groep zijn toegespitst. Die moeten de studenten alleszins de kans geven om leemtes in onderzoeksvaardigheden weg te werken.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

De NVAO beklemtoont het belang van een eenduidig didactisch concept voor de opleiding.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.9 Masterproef

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.8 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma:

In zowel het uitdovende als het nieuwe programma is sprake van een adequate uitwerking van de doelstellingen. Voor het nieuwe programma is er daarenboven een 'aftoetslijst' voorhanden die ook meer expliciet proactief zou moeten gebruikt worden. In het kader van het nog scherper profileren van de nieuwe master en het uittekenen van een didactisch concept dienen de resultaten hiervan naderhand ook in het programma te worden ingebed. Gezien de verwachte doelgroep en de finaliteit van de opleiding is een grotere aandacht voor het meso- en macroniveau te overwegen.

Beide programma's zijn voldoende aantoonbaar gericht op het beroepenveld en beschikken ook over het nodige aandeel in opleidingsonderdelen die de onderzoeksvaardigheden verder stimuleren, al kan de doorwerking van het eigen onderzoek in het programma nog geoptimaliseerd worden. In het licht van de reorganisatie dient de opleiding aan de hand van het schakel- en voorbereidingsprogramma ook goed te waken over de onderzoekscompetenties en de kennisontwikkeling van de verwachte diverse instroom. Een behoefteanalyse zal de professionele gerichtheid van het masterprogramma zeker ten goede komen. Bij geen van de twee programma's konden chronische knelpunten in verband met de samenhang worden vastgesteld en is ook de studeerbaarheid, door goed uitgevoerde tijdmetingen en een -door de kleinschaligheid van de opleiding- efficiënt werkend informeel circuit, voldoende gegarandeerd. De samenstelling van het masterpubliek zal allicht wel tot een verdere ontwikkeling van flexibele leertrajecten nopen. De opleiding maakt gebruik van voldoende diverse werkvormen waarbij de mogelijkheden van het goed ontwikkelde elektronische leerplatform evenwel te weinig gebruikt worden. De periodieke evaluatie is op academisch niveau en transparant georganiseerd.

Voor de soms wisselende kwaliteit van de permanente feedback moet er naar een meer structurele oplossing worden gezocht. De experimenten met portfolio's zijn een interessante uitbreiding van het toetsinstrumentarium.

In de eindverhandelingen wordt voldoende blijk gegeven van zelfstandig probleemoplossende vermogens. De beoordelingscriteria zijn expliciet vastgelegd en worden voldoende bekendgemaakt.

Ook de begeleiding is verbeterd al blijft deze nog te veel afhankelijk van de individuele promotoren.

De aanzet tot procesevaluatie en het daartoe ontwikkelde beoordelingsformulier is positief. Wel dient er meer aangespoord te worden tot het gebruik van internationale literatuur. In het kader van de reorganisatie, waarbij de studieduur verkort en de onderzoeks-methodologische competenties van de instroom niet door de opleiding zelf gegarandeerd kan worden is hier wel de nodige alertheid geboden.

Zonodig (afhankelijk van het type instroom) dient het aandeel methoden en technieken in het schakelen voorbereidingsprogramma en tijdens de begeleiding van de masterproef uitgebreid te worden. Deze alertheid geldt ook meer in het algemeen inzake de afstemming van het nieuwe masterprogramma op de instroom. Een continue reflectie op de doelstellingen en het programma is, zoals de verschillende geopperde verbeter suggesties binnen dit en het vorige onderwerp aantonen, cruciaal, evenals het snel en efficiënt reageren op instroombelemmerende factoren. Gegeven de reeds genomen maatregelen en de goede kwaliteitszorgsystemen, kan er hier evenwel positief geoordeeld worden.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Programma. De NVAO heeft hierbij ook de aanvullende informatie betrokken die ze op 22 mei 2008 van de Vrije Universiteit Brussel ontvangen heeft.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**.

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

De NVAO neemt er akte van dat de commissie de score 'voldoende' voor dit facet motiveert de vooruitzichten rooskleuriger zijn dan het verleden. De NVAO vraagt dat de instelling de plannen hieromtrent ook uitvoert.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: Personeel.

Zowel de toegankelijkheid en de betrokkenheid als de onderwijskundige en vakinhoudelijke expertise van het personeel zijn goed. Dat de deelname aan activiteiten in het kader van de onderwijsprofessionalisering in het academisch dossier wordt ingebracht is eveneens positief al zou deze deelname zeker nog verder gestimuleerd en minder vrijblijvend gemaakt moeten worden. Rekening houdend met de gewezen belemmerende factor van de zeer grote onderwijslast, is de onderzoeksoutput van de staf niet onbevredigend, al dient aan de koppeling van het onderzoek naar het onderwijs verder gewerkt te worden. Deze last zal met de reorganisatie lichter worden, wat toestaat om met het voorziene kader de toekomstige master op een efficiënte manier te organiseren. Tegen de achtergrond van de situatie uit het verleden dient de verhouding tussen onderwijstijd en onderzoekstijd evenwel meer systematisch en objectief geregistreerd en bewaakt te worden.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: inzet personeel.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als **voldoende**.

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: Voorzieningen.

De materiële basisvoorwaarden voor het adequaat realiseren van beide programma's zijn aanwezig en er wordt werk gemaakt van verdere investeringen in dit kader. De vernieuwde leslokalen, 'ATOM', en het digitaliseringsbeleid van de centrale bibliotheek zijn daarvan goede voorbeelden. De oudere gebouwen zijn evenwel aan renovatie toe.

De studiebegeleiding wordt omwille van de kleinschaligheid van de opleidingen voldoende efficiënt geregeld door het informele toezichts- en remediëringscircuit, al moet er naar de toekomst toe, samen met de centrale diensten -die meer proactief zouden moeten opereren- zeker ook verder werk gemaakt worden van specifiek op de verwachte studentengroep toegespitste flexibiliserings- en ondersteuningsmogelijkheden.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Voorzieningen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**.

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg.

De professionele en gemotiveerde medewerkers van de centrale kwaliteitszorgcel voeren een doortastend beleid waarbij reeds veel gerealiseerd werd. Evaluatiesystemen worden goed uitgewerkt en efficiënt geïmplementeerd waarbij de resultaten goed worden teruggekoppeld naar de respectieve faculteiten en vakgroepen. Binnen de opleiding worden deze resultaten blijkens de grondige hervormingen naar aanleiding van de vorige visitatiecommissie en de doortastend aangepakte ingrijpende reorganisatie naar aanleiding van de ba/ma-hervormingen, goed opgenomen en geremedieerd. Het zelfevaluatie-rapport van de opleiding was voldoende kritisch maar bij enkele facetten wat karig gestoffeerd. Alle relevante partijen worden ten slotte bij de interne kwaliteitszorg betrokken, al dient erin het kader van de reorganisatie werk gemaakt te worden van de gesuggereerde behoefteanalyse.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Interne kwaliteitszorg.

De NVAO vindt een goed kwaliteitszorgsysteem essentieel om deze opleiding, die zich in een omvormingsfase bevindt, continu op te volgen en waar nodig bij te sturen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**.

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: Resultaten.

De commissie beoordeelt de resultaten van de opleiding (inclusief haar uitdovende afstudeerrichtingen) als positief. Het gerealiseerde niveau van de uitdovende licenties is voldoende. Haar slaagcijfers zijn bevredigend en vergelijkbaar met die van andere Vlaamse opleidingen.

Wat het potentiële niveau en rendement van de nieuwe master betreft zijn er, dankzij de genomen –en op voorwaarde van de nog te nemen verbetermaatregelen en de goede kwaliteitszorg, eveneens geen aanwijzingen om negatief te oordelen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Resultaten.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**

6 Oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	facet	oordeel
1 Doelstellingen	Voldoende	1.1 niveau en oriëntatie	Voldoende
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	Voldoende
2 Programma	Voldoende	2.1 eisen gerichtheid	Voldoende
		2.2 relatie doelstellingen - programma	Voldoende
		2.3 samenhang programma	Voldoende
		2.4 studielast	Voldoende
		2.5 toelatingsvoorwaarden	Voldoende
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	Voldoende
		2.8 beoordeling en toetsing	Voldoende
		2.9 masterproef	Voldoende
3 Inzet personeel	Voldoende	3.1 eisen gerichtheid	Voldoende
		3.2 kwantiteit	Voldoende
		3.3 kwaliteit	Goed
4 Voorzieningen	Voldoende	4.1 materiële voorzieningen	Voldoende
		4.2 studiebegeleiding	Voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	Voldoende	5.1 evaluatie resultaten	Goed
		5.2 maatregelen tot verbetering	Goed
		5.3 betrokkenheid	Goed
6 Resultaten	Voldoende	6.1 gerealiseerd niveau	Voldoende
		6.2 onderwijsrendement	Voldoende

Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief

7 Oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	Voldoende
2 Programma	Voldoende
3 Inzet personeel	Voldoende
4 Voorzieningen	Voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	Voldoende
6 Resultaten	Voldoende

Eindoordeel van de NVAO: positief

8 Wat betreft de door de instelling ingebrachte aanvullende stukken

De instelling heeft bij de aanvraag tot accreditering een document "*Aanvullende commentaren bij het eindrapport van de onderwijsvisitatie voor de opleiding licentiaat in de pedagogische wetenschappen / Master Onderwijskunde aan de Vrije Universiteit Brussel, ten behoeve van de accreditatieaanvraag voor de master Onderwijskunde bij de NVAO*" gevoegd.

De aanvullingen hebben betrekking op een aantal recente verbeteracties die tegemoet komen aan meerdere aanbevelingen die door de commissie verwoord werden.

Artikel 59, §1, van het Structuurdecreet van 4 april 2003 stelt dat een accreditatie wordt verleend "wanneer het Accreditatieorgaan op basis van de in artikel 57bis, §2, bedoelde gepubliceerde externe beoordeling in redelijkheid meent te kunnen besluiten dat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voor handen zijn".

Aldus zal het visitatierapport steeds de principiële grondslag en het raamwerk vormen voor de accreditatiebeslissing van de NVAO. Het ligt dientengevolge niet binnen de bevoegdheid van de NVAO om eigenstandige onderzoekopdrachten door te voeren welke geheel of ten dele in de plaats zou komen van het visitatierapport.

Het komt de instelling conform artikel 6.6 van het Reglement Vormvereisten én daarbij aansluitend vn. 3 op pg. 7 van de Handleiding Accreditatie Vlaamse Gemeenschap weliswaar toe om technische opmerkingen of verduidelijkende aanvullingen bij het visitatierapport over te maken, doch voornoemd artikel 59, §1, van het Structuurdecreet houdt noodzakelijkerwijs in dat deze opmerkingen of aanvullingen, wanneer zij betrekking hebben op remediërende maatregelen die werden genomen ten gevolge van het visitatierapport, slechts in aanmerking kunnen worden genomen wanneer de afstemming van deze remediëringen op de opmerkingen uit het visitatierapport evident zijn voor een normaal zorgvuldig beoordelaar en het extra materiaal daarenboven niet noopt tot bijkomende onderzoeksdaten.

De in de aanvullingen vermelde remediëringen zijn geenszins van die aard dat zij door een normaal zorgvuldig beoordelaar als evidente oplossingen voor de in het visitatierapport aangekaarte probleempunten kunnen worden gezien, zonder dat daartoe een feitelijk onderzoek ten gronde nodig is. Integendeel zou het getuigen van een zekere onzorgvuldigheid vanwege de NVAO om dergelijke fundamentele ingrepen zonder bijkomende onderzoeksdaten eigenstandig te beoordelen.

De NVAO is bijzonder verheugd dat de opleiding de aanbevelingen van de visitatiecommissie ernstig ter harte neemt. Toch kon het document "*Aanvullende commentaren bij het eindrapport van de onderwijsvisitatie voor de opleiding licentiaat in de pedagogische wetenschappen / Master Onderwijskunde aan de Vrije Universiteit Brussel, ten behoeve van de accreditatieaanvraag voor de master Onderwijskunde bij de NVAO*" rechtens niet in aanmerking worden genomen bij de opmaak van voorliggend accreditatierapport.

9 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

Bij e-mail van 27 juni 2008 heeft het instellingsbestuur gereageerd op het ontwerpaccreditatierapport. Dit heeft geleid tot een tekstuele wijziging.

Het accreditatierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Master in de onderwijskunde (master) van de Vrije Universiteit Brussel uitgevoerd door VLIR.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer #2573

De accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2008-2009 tot het einde van academiejaar 2015-2016.